

Streszczenie

Rozprawa jest próbą ujęcia ukraińskiej niepodległości, przez pryzmat ukrajinofilskiego dyskursu, który w najogólniejszym sensie oznacza powstanie i rozwój świadomości ukraińskiego narodu, społeczeństwa, języka, kultury, państwa. Zwrócono uwagę na momenty wyodrębnienia ukraińskiej tożsamości, realizację idei niepodległości Ukrainy, jako najwyższego przejawu świadomości narodowej. Rozważania w niniejszej pracy oparto na historiozoficznej koncepcji ukraińskiego filozofa Wiktora Petrowa.

W pierwszym rozdziale z uwagi na ukraińską specyfikę, odmienne uwarunkowania niż w innych europejskich państwach, podano kilka ogólnych uwag ułatwiających zrozumienie ukraińskiej rzeczywistości pod kątem interpretacji, jaka została zaproponowana w niniejszej pracy.

W rozdziale drugim, poświęcono ukraińskiemu „długiemu XIX wiekowi”, który podzielono na trzy fazy. Przedstawiono reprezentatywnych myślicieli tego okresu. Wskazano na żywą reakcją Rosjan wobec pojawienia się ukrajinofilskiego dyskursu, czego konsekwencją było powstanie koncepcji tzw. ukraińskiego separatyzmu.

W rozdziale trzecim scharakteryzowano epokę nazwaną ukraińskim integralnym nacjonalizmem. Podjęto próbę ukazania różnorodności nacjonalizmu ukraińskiego, co jest próbą reinterpretacji tego zjawiska w polskim gruncie. Odwołano się do mało znanych myślicieli-filozofów, jak m.in. Wassylan, Szlemkewych.

Zwrócono uwagę na etyczny aspekt działalności ukraińskich nacjonalistów. Zaproponowano „paradoks Szuchewycza” jako narzędzie weryfikacyjne postawę zwolenników tego ruchu oraz faktyczną znajomość faktów historycznych. Dokonano interpretacji postaci i prac Stepana Bandery, będącego symbolem ukraińskiego nacjonalizmu. Wskazano przyczyny utrudniające pojednanie. W pracy wskazano, że współcześnie brak realnej przyczyny ukraińsko-polskich konfliktów.

W rozdziale czwartym podjęto próbę analizy współczesnej Ukrainy, ukazując zarówno wewnętrzne, jak zewnętrzne elementy, które w szerszej perspektywie doprowadziły do wojny. Między innymi zwrócono uwagę na fenomen ukraińskich Majdanów oraz odniesienia do Ukrainy w rosyjskich koncepcjach imperialnych.

Wysunięto tezę, w historiozoficznym sensie od Rewolucji Godności w 2013 r. rozpoczyna się nowa epoka w historii Ukrainy. Obecnie trwa formowanie Nowej Ukrainy, która określi kształt Ukrainie na najbliższe dziesięciolecia.